

*Kip domovine leta 188**

VRSTA: crtica, satira

Satira je oštro i zajedljivo ismijavanje negativnih društvenih pojava. U širem smislu to je naziv svakog književnog djela koje podrugljivo i oštro osuđuje ljudske ili društvene mane.

VRIJEME RADNJE: noć između 6. i 7. kolovoza 1883. (postavljanje grbova s dvojezičnim natpisima – hrvatskim i mađarskim, dolazi do pobune te 15. kolovoza postavljaju nijeme grbove (bez natpisa) koji su stajali do 1908. godine)

MJESTO RADNJE: zagrebački središnji trg

LIKOVİ: Pepica (kao personifikacija Hrvatske) i njezin suprug Joškec Pogačić

Naslov je preuzet od Pavla Štoosa (hrvatski narodni preporod). Svojom crticom Matoš ukazuje da se od vremena budnica P. Štoosa ništa nije promijenilo (politička nesloboda, vrijednost i ništavnost ljudskoga života, otpor je sveden na pojedinačne slučajnosti, a ne na kolektivan osviješten otpor neprijatelju).

Piljarica Pepica simbolizira Hrvatsku koju gazi okupatorski (mađarski) konj. Pepica tragično završava, ali se barem usprotivila okupaciji njezinog teritorija. Joškec, njezin suprug, također završava tragično, ali on nije pružao otpor neprijatelju, on se pomirio sa sudbinom. Oboje su pokopani krišom (porazna činjenica da su Hrvati u Hrvatskoj krišom pokapani).

Humoristično, ali i groteskno prikazani su likovi pretile i krezube piljarice Pogačićke i njezina „poštovanog“ muža, sklonog čašici. Osobito je groteskan* prizor njezine smrti: njezino mrtvo tijelo okruženo voćem, povrćem i cvijećem. Naglašavaju se izrazi: pručila se poput panja, amazonske grudi i sl.

***Groteska** je naziv za izobličeno prikazivanje stvarnosti u koje se unose elementi pretjerivanja i karikature, a dojam koji groteskna slika ostavlja na čitatelja na granici je između tragičnoga i komičnoga.

Prikazana je neslobodna politička situacija u kojoj je ljudski život totalno bezvrijedan.

Djelo je napisano u alegoriji.

Novi pojmovi:

- **Humor**: prikazivanje svega što je smiješno, a najčešće se javlja u komediji, vicu, anegdoti i humoreski (humorističnoj noveli). Njime se može ukazati na negativne ljudske osobine ili društvene pojave, ali blagonaklono i s razumijevanjem.
- **Ironija**: ismijavanje ljudi i društvenih pojava tako da se govori suprotno od onoga što se misli. Može se kretati od finoga podsmjeha do poruge.